

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Petrem Sedlákem ve věci

žalobkyně: S. I., nar. X
st. příslušnost X
tč. bytem X

zastoupena Mgr. Pavlínou Zámečnickovou, advokátkou
sídlem Milady Horákové 13, 602 00 Brno

proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra České republiky
sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7

za účasti: O. S., nar. X
st. příslušnost X
tč. bytem X

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 5. 2024, č. j. MV-77383-3/OAM-2024,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra České republiky ze dne 29. 5. 2024, č. j. MV-77383-3/OAM-2024, **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** nahradit žalobkyni náklady řízení ve výši 8 228 k rukám Mgr. Pavlíny Zámečnickové, advokátky, do třiceti dnů od právní moci rozsudku.
- III. Žalovaný **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

IV. Osoba zúčastněná na řízení **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění

I. Předmět řízení

1. Žalobkyně brojila proti shora označenému rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto její odvolání proti rozhodnutí Policie ČR, Ředitelství služby cizinecké policie, Příjímací středisko cizinců Zastávka, ze dne 14. 4. 2024, č.j. CPR-41120-25/ČJ-2023-931200-SV, kterým bylo rozhodnuto tak, že se podle § 119 odst. 1 písm. b) bod 4 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, žalobkyni ukládá správní vyhoštění a stanovuje se doba 3 let, po kterou nelze cizince umožnit vstup na území členských států Evropské unie, Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace. Tato doba začíná běžet až po vycestování cizince z území členských států Evropské unie, Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace.

Nebude-li postupováno podle ustanovení § 128 odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., stanovuje se současně v souladu s ustanovením § 118 odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., v návaznosti na ustanovení § 118 odst. 3 téhož zákona doba k vycestování z území členských států Evropské unie, Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace do země státního občanství cizince nebo třetí země, kde je oprávněn pobývat, nebo která ho přijme, do 30 dnů po nabytí právní moci tohoto rozhodnutí nebo od okamžiku, kdy cizinec pozbude postavení žadatele o udělení mezinárodní ochrany a toto rozhodnutí bude pravomocné.

Dle ustanovení § 118 odst. 4 zákona č. 326/1999 Sb. v návaznosti na ustanovení § 119 odst. 7 téhož zákona se do doby, po kterou nelze umožnit cizinci vstup na území členských států Evropské unie, Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace nebo občanovi Evropské unie anebo jeho rodinnému příslušníkovi umožnit vstup na území, nezapočítává doba, po kterou není rozhodnutí o správním vyhoštění vykonatelné.

Podle ustanovení § 120a zákona č. 326/1999 Sb., bylo rozhodnuto, že se na žalobkyni nevztahují důvody znemožňující vycestování podle ustanovení § 179 zákona č. 326/1999 Sb.

II. Vyjádření účastníků a osoby zúčastněné na řízení

2. Podle žalobkyně je napadené rozhodnutí i rozhodnutí správního orgánu prvního stupně v celém rozsahu nezákonné. Předně namítla, že správní orgány obou stupňů v rozporu se zákonem opomenuly osobu přímo dotčenou předmětným řízením a následným rozhodnutím, a to manžela žalobkyně. Dále namítla, že správní orgány měly postupovat u žalobkyně dle čl. 31 Úmluvy o právním postavení uprchlíků a závěr, že se v případě žalobkyně neuplatní, neboť Maďarsko i země původu žalobkyně jsou bezpečné země, není správný. K tomu uvedla, že pracovníci Centra pro pomoc uprchlíkům odmítli přijmout její žádost o dočasnou ochranu, kterou hodlala podat hned po příjezdu. Do ČR přicestovala z území, kde byl ohrožen z důvodu války její život, kde měla povolený pobyt, kterým se správní orgány vůbec nezabývaly. Následně namítla nepřiměřený zásah do jejího práva na

rodinný a soukromý život v České republice dle § 119a odst. 2 a § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců, neboť v řízení prokázala, že společný rodinný život se svým manželem, osobou zúčastněnou na řízení, který má na území ČR povolený trvalý pobyt. K uvedenému namítla nesprávnost a nedostatečnost zjištění skutkového stavu. V dalším žalobním bodu uvedla nesouhlas s možnostmi, které pro další soužití manželů uvedly správní orgány, a namítla rozpor s § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců a Směrnicí Rady Evropské unie 2003/86/ES, o právu na sloučení rodiny, která chrání a zaručuje právo osob na sloučení a zachování rodiny. Závěrem namítla rozpor napadených rozhodnutí s § 50a odst. 2 písm. b) zákona o pobytu cizinců a obdobnou praxí správních orgánů v obdobných věcech.

3. Žalovaný ve vyjádření odkázal na napadené rozhodnutí i správní spis a uvedl, že žalobkyně neměla k pobytu na území ČR povolení ani nedisponovala vízem. Vycestování žalobkyně do Uzbekistánu je možné a tato země je hodnocena jako bezpečná. Doba platnosti správního vyhoštění byla stanovena s přihlédnutím ke všem okolnostem a nebyly shledány žádné důvody, které by vydání rozhodnutí o správním vyhoštění znemožňovaly, tj. nepřiměřený zásah do jejího soukromého či rodinného života. K jednotlivým námitkám uvedl, že manžel žalobkyně nebyl účastníkem řízení, neboť se mu žádné právo neodnímá a nestanovuje se mu žádná povinnost. Pokud jde o aplikaci čl. 31 Úmluvy o právním postavení uprchlíků, dospěl žalovaný k závěru, že žalobkyně nepřichází přímo ze státu, kde by byl její život ohrožen a současně nelze v jejím případě seznat, že by se bez prodlení přihlásila úřadům. Stejně tak podle žalovaného byla dostatečně zhodnocena přiměřenost zásahu napadeného rozhodnutí do práva na soukromý a rodinný život, vč. dostatečnosti důvodů pro závěr, že svůj rodinný život může žalobkyně vést s manželem mimo území ČR. Stejně tak není podle žalovaného možné překvalifikování řízení o správním vyhoštění na řízení o povinnosti opustit území, jak žalobkyně uvedla v žalobě.
4. Osoba zúčastněná na řízení se připojila k žalobě s tím, že napadené rozhodnutí zasahuje do jejich práva na rodinný život.

III. Posouzení věci

5. Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 s. ř. s.), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.). Žaloba je přípustná (zejména § 65, § 68 a § 70 s. ř. s.) a soud o ní rozhodl bez jednání (§ 51 s. ř. s.).
6. O jednotlivých námitkách soud uvažil následovně.

K postavení manžela žalobkyně v řízení před správními orgány

7. Pokud jde o účastenství manžela žalobkyně ve správním řízení, tak dle § 168 odst. 6 zákona o pobytu cizinců platí, že *v řízení o žádosti podle tohoto zákona je účastníkem řízení pouze žadatel. V řízení vedeném podle tohoto zákona z moci úřední je účastníkem řízení pouze ten, komu se odnímá právo nebo stanoví povinnost; to neplatí, jde-li o řízení podle § 98a, řízení o zajištění cizince a řízení o prodloužení doby trvání zajištění cizince.*
8. Z usnesení Policie ČR, Ředitelství služby cizinecké policie, ze dne 14. 11. 2023, č. j. CPR-41120-2/ČJ-2023-931200-SV, vyplývá, že téhož dne bylo zahájeno z úřední činnosti dle § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, řízení dle § 119 zákona o pobytu cizinců ve věci správního vyhoštění žalobkyně.

9. Z celého ustanovení § 168 zákona o pobytu cizinců jasně vyplývá, že zákon o pobytu cizinců je speciální právní úpravou k obecné úpravě správního řádu (viz jednoznačné vyloučení aplikace části správního řádu v § 168 odst. 1 zákona o pobytu cizinců). Úprava § 168 odst. 6 zákona o pobytu cizinců představuje komplexní právní úpravu účastenství v řízení podle zákona o pobytu cizinců, která vylučuje pro stanovená řízení aplikaci § 27 správního řádu.
10. Správní úřady proto postupovaly v souladu se zákonem, pokud jednaly jako s účastníkem řízení pouze se žalobkyní, neboť manžel žalobkyně nebylo žádné právo odňato (právo na soukromý a rodinný život bylo toliko omezeno), ani mu nebyla stanovena žádná povinnost (povinnost opustit území republiky). Soud nepopírá, že k zásahu do práv manžela žalobkyně jistě mohlo rozhodnutími správních orgánů dojít. K obraně práv má manžel žalobkyně institut osoby zúčastněné na řízení dle § 34 odst. 2 s. ř. s., ke kterému se váže možnost uplatňovat práva před soudem, vč. možnosti podat kasační stížnost proti rozhodnutí krajského soudu.

K dostatečnosti zjištění skutkového stavu

11. Dále se soud zabýval otázkou zjištění skutkového stavu ohledně zásahu do soukromého a rodinného života žalobkyně.
12. Podle § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců rozhodnutí o správním vyhoštění podle § 119 nelze vydat, jestliže jeho důsledkem by byl nepřiměřený zásah do soukromého nebo rodinného života cizince.
13. Podle § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán zohlední zejména závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, délku pobytu cizince na území, jeho věk, zdravotní stav, povahu a pevnost rodinných vztahů, ekonomické poměry, společenské a kulturní vazby navázané na území a intenzitu vazeb ke státu, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ke státu jeho posledního trvalého bydliště. Účastník řízení je povinen v rámci řízení poskytnout ministerstvu veškeré relevantní informace potřebné k posouzení přiměřenosti vydaného rozhodnutí.
14. Mezi účastníky není sporné, že žalobkyně prokázala uzavření manželství s osobou zúčastněnou na řízení. Sporné nicméně jsou skutečnosti, které dovodily správní orgány z výsledku účastníka správního řízení a z pobytové kontroly policie.
15. V rámci výsledku nebyla žalobkyně dotazována, zda udržuje společnou domácnost s kýmkoliv, ale toliko s občanem Evropské unie. Žalobkyně uzavřela sňatek s osobou zúčastněnou na řízení, která je ale občanem Kosova, tj. nesdílí a nesdílela společnou domácnost s občanem Evropské unie. Z odpovědi na otázku o sdílení společné domácnosti v rámci výsledku nelze nic dovozovat ve vztahu k manželství žalobkyně. Naopak žalobkyně jednoznačně uvedla adresu pobytu X, kde měla udržovat společnou domácnost se žalobcem. Z výsledku vyplývá pouze to, že žalobkyně popřela, že by na území ČR či EU pobývala osoba, pro kterou by skončení jejího pobytu na území ČR bylo nepřiměřené z hlediska zásahu do rodinného a soukromého života.
16. Skutečnost, zda žalobkyně udržuje se svým manželem společnou domácnost, podle názoru soudu nevyplývá jednoznačně ani z úředního záznamu o pobytových kontrolách. Z tohoto úředního záznamu vyplývá maximálně to, že se žalobkyně s osobou zúčastněnou na řízení nezdržovala v době kontrol na adresách X, a Y. Lze z nich částečně dovodit i to, že ostatní osoby neměly povědomost o tom, zda uvedené osoby na těchto adresách bydlely.
17. Správní spis bez dalšího neposkytuje oporu pro jednoznačný závěr o tom, že nemůže dojít k zásahu do práva na soukromý a rodinný život žalobkyně a osoby zúčastněné na řízení, která má povolený trvalý pobyt na území ČR, resp. že sňatek žalobkyně a podání žádosti o mezinárodní ochranu je zjevně účelové. Ze správního spisu vyplývá, že po podání odvolání žalovaný nijak podklady pro rozhodnutí nedoplňoval a na argumentaci žalobkyně reagoval jen na základě podkladů shromážděných správním orgánem prvního stupně, tj. nereagoval na tvrzení a fotografie, tedy na součásti podaného odvolání.
18. Na základě obsahu správního spisu tak, jak byl předložen soudu, nelze posoudit ani žalobní námitky, a to zda je vztah žalobkyně pevný a trvalý a zda napadené rozhodnutí zasahuje do jejího práva na soukromý a rodinný život. Soud má za to, že bude v dalším řízení vhodné doplnit správní spis o výsledky žalobkyně a osoby zúčastněné na řízení, případně dalších osob, cíleně k okolnostem uzavření manželství a k soužití manželů.

19. S uvedeným souvisí i čtvrtý žalobní bod, ve kterém brojila žalobkyně proti závěrům o tom, jak může řešit svoji rodinnou situaci. Posuzování těchto otázek je do doby vyřešení otázky zásahu do práva na soukromý a rodinný život žalobkyně zcela nadbytečné.

K postavení žalobkyně jako uprchlíka

20. Podle čl. 31 odst. 1 úmluvy o právním postavení uprchlíků se smluvní státy zavazují, že nebudou stíhat pro nezákonný vstup nebo přítomnost takové uprchlíky, kteří přicházejíce přímo z území, kde jejich život nebo svoboda byly ohroženy ve smyslu článku 1, vstoupí nebo jsou přítomni na jejich území bez povolení, za předpokladu, že se sami přihlásí bez prodlení úřadům a prokáží dobrý důvod pro svůj nezákonný vstup nebo přítomnost.
21. Ze správního spisu vyplývá, že žalobkyně sice přicestovala do ČR z území Ukrajiny, nicméně u jejího cestovního dokladu je patrné, že se nacházela na území Polska (březen 2022) a následně pobývala od 4. 3. 2022 do 11. 6. 2022 v Uzbekistánu. Poté pobývala na Ukrajině do doby vstupu na území ČR. Konflikt na Ukrajině byl zahájen ruskou agresí 24. 2. 2022. Žalobkyně tedy vycestovala z Ukrajiny v době probíhajícího válečného konfliktu a sama dobrovolně se na Ukrajinu vrátila v době, kdy tento konflikt již několik měsíců probíhal.
22. Soud nepochybně, že žalobkyně do ČR přicestovala ze země, kde probíhal ozbrojený konflikt, avšak již po zahájení agrese mohla požádat o mezinárodní ochranu v Polsku nebo posléze v Maďarsku a nic jí ani nebránilo setrvat v Uzbekistánu, kde má rodinu i materiální zázemí. Zároveň, jak správně poukázaly správní orgány, žalobkyně negovala jakékoliv hrozící nebezpečí v Uzbekistánu i existenci problémů v této zemi.
23. Jedinou spornou otázkou zůstává, jakým způsobem bylo s žalobkyní jednáno v rámci Centra pro uprchlíky, tj. zda skutečně byla odmítnuta její žádost o dočasnou ochranu. Nicméně včasná žádost, resp. přihlášení se bez prodlení úřadům je pouze jednou z podmínek, které musí být pro aplikaci citovaného ustanovení splněny kumulativně. Soud má za to, že žalobkyně neprokázala splnění druhé podmínky, tj. že pro svůj nezákonný vstup měla dobrý důvod, neboť po vypuknutí konfliktu na Ukrajině mohla odcestovat a odcestovala do svého domovského státu, který ČR považuje za bezpečnou zemi (a žalobkyně neprokázala individuální okolnosti, které by v jejím případě tomuto hodnocení mohly bránit). Pokud jde o důvody její přítomnosti na území ČR, považuje soud tuto otázku za skutečnost, která podléhala vývoji v souvislosti se sňatkem žalobkyně, přičemž tato otázka bude předmětem dalšího hodnocení ze strany správních orgánů.
24. Čl. 31 odst. 1 úmluvy o právním postavení uprchlíků podle soudu na žalobkyni nedopadá.

K aplikaci § 50a odst. 2 písm. b) zákona o pobytu cizinců

25. Podle § 50a odst. 2 písm. b) zákona o pobytu cizinců rozhodnutí o povinnosti opustit území členských států Evropské unie, Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace policie vydá *cizinci, který není držitelem platného oprávnění k pobytu* vydaného jiným členským státem Evropské unie a na území pobývá *neoprávněně*, u něhož nebyly shledány důvody pro vydání rozhodnutí o správním vyhoštění nebo *pokud by důsledkem rozhodnutí o správním vyhoštění byl nepřiměřený zásah do jeho soukromého a rodinného života*.
26. Otázka aplikace citovaného ustanovení bude předmětem posouzení správních orgánů v závislosti na hodnocení otázky zásahu do soukromého a rodinného života žalobkyně.

IV. Závěr a náklady řízení

27. Protože skutkový stav, který žalovaný vzal za základ napadených rozhodnutí, nemá oporu ve spisech, krajský soud zrušil napadené rozhodnutí bez jednání [§ 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.] a věc žalovanému vrátil k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.).
28. Výroky o nákladech řízení mají oporu v § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně byla ve věci úspěšná, a proto jí náleží náhrada nákladů řízení, která se sestává z odměny a náhrady hotových výdajů právního zástupce žalobce. Odměna zástupce činí dle § 9 odst. 4 písm. d), § 7 bod 5. a § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů za dva úkony právní služby (příprava a převzetí věci, sepsání žaloby) 2 x 3 100 Kč a náhrada hotových výdajů činí dle § 13 odst. 3 citované vyhlášky za tytéž dva úkony právní služby 2 x 300 Kč. Celková výše náhrady nákladů řízení tak činí spolu s DPH 8 228 Kč.
29. Žalovaný úspěšný nebyl. Právo na náhradu nákladů řízení mu ani nevzniklo (§ 60 odst. 1 s. ř. s.).
30. Osobě zúčastněné na řízení soud žádnou povinnost neuložil, a proto osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 5 s. ř. s.)

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o ní musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, právnícké vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 9. srpna 2024

Petr Sedlák, v. r.
samosoudce

